МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМУ ТА КУРОРТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ТУРИЗМ

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,

присвяченої 20-річчю заснування кафедри туризму

17–18 жовтня 2024 року

Львів
ЛДУФК імені Івана Боберського
2025

УДК 338.48(44)

ТЕМНА СТОРОНА ІСТОРІЇ ЕЙФЕЛЕВОЇ ВЕЖІ

Ольга Романчук
професор, завідувач кафедри української та іноземних мов
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів

Ростислав Коваль
доцент кафедри української та іноземних мов
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів

Robin Cannone зазначає, що сьогодні в міжнародному колективному несвідомому Париж став столицею кохання. Якщо у Франції є пам'ятник, який втілює цю ідею, то це Ейфелева вежа. Про це свідчать шість мільйонів туристів, котрі щороку стоять у чергах під її чотирма колонами, і номінація «найкращого місця у світі для селфі» [2]. Водночас Ейфелева вежа висотою 324 метри також є одним із найбільших пам'ятників покійникам у світі. З моменту початку будівництва в 1887 році, за різними оцінками, там загинуло близько 370 людей [2].

Ейфелева вежа протягом багатьох років приваблює потенційних самогубців [1]. Усупереч чуткам, які стверджують, що перше самогубство на Ейфелевій вежі датується 1898 роком (23-річний робітник), це сталося набагато раніше. 23 серпня 1891 року – через два роки після закінчення будівництва і через два роки після єдиної смерті, яка сталася на цьому місці, було знайдено повішеним оголеного чоловіка на північній колоні вежі [2]. Недалеко від його трупа знайшли одяг і три свічки, які він запалив. Обшукавши кишені куртки, вдалося встановити, що потерпілий був паризьким механіком [2].

4 лютого 1912 року, щойно написавши заповіт, кравець Franz Reichelt вирішив стрибнути з Ейфелевої вежі в костюмі, який мав слугувати йому парашутом. За тиждень до цього він отримав від керівника поліції дозвіл на випробування свого винаходу. Спочатку його сфотографували присутні журналісти, він піднявся на перший поверх вежі, стрибнув і розбився після п'ятисекундного падіння. Franz Reichelt помер не від удару – розтин показав, що смерть настала від серцевого нападу ще до того, як він упав на землю [2]. Він хотів виграти приз у 10 000 франків, запропонований полковником Lalance, котрий звернувся до Авіаційного клубу Франції з проханням започаткувати конкурс для створення безпечного парашута для авіаторів. Franz Reichelt помер і не отримав кошти, однак до сьогодні його пам'ятають під іменем людини-птаха [2].

Наприкінці лютого 1926 року Léon Collot, 32-річний пілот запасу, спробував пролетіти під колонами вежі на літаку, однак крило його Breguet 19 зачепило один із дротів радіостанції T.S.F., яка була там розміщена. Léon Collot втратив контроль над своїм літаком, який унаслідок цього розбився й загорівся на Марсовому полі. Авіатор трагічно загинув [2].

14 травня 1961 року ввечері чоловік років сорока кинувся з другого поверху вежі. Під час обшуку його тіла поліція знайшла документи на ім'я Albert Dufourmentelle з вказаним місцем проживання, де був виявлений ще один труп – його дружини Léonie Dufourmentelle. Albert убив її перед тим, як учинити суїцид. Пізніше з'ясувалося, що вбивця страждав на неврастенію і понад рік був непрацездатний [2].

Virginie Bourdin разом зі своїми колегами у ґрунтовному дослідженні «The last jump: epidemiology of suicides at the Tour Eiffel (Paris) between 1950 and 1989», отримавши доступ до записів префектури поліції французької столиці, визначили особливості людей, котрі покінчили з життям, стрибнувши

з вежі у період з квітня 1950 року до березня 1989 року [1]. Науковці виявили, зокрема, що було значно більше чоловіків (66 %), середній вік становив 38,0 років, піку самогубств було досягнуто в серпні та жовтні (по 13 %), найменше трагічних випадків було в лютому (3 %). Найчастіше це траплялося у вівторок і суботу. На їхню думку, завдяки впровадженню захисних заходів на початку 1960-х років вдалося зменшити загальну кількість самогубств [1].

У той час до вежі додали спеціальні захисні решітки та сітки для зменшення нещасних випадків і суїцидальних спроб [2]. Однак, наприклад, у 2005 році норвезький любитель бейсджампінгу кинувся з вершини вежі, впав на галерею першого поверху і розбився. Він хотів зняти музичне відео. У 2009 році молода жінка викинулася з другого поверху, впавши на терасу ресторану на першому [2]. Загалом кількість спроб самогубства на Ейфелевій вежі становить близько десяти на рік, кожна з яких вартує приблизно 50 000 євро, оскільки мова йде, зокрема, про евакуацію. Не слід також забувати про негативний розголос [2].

Caroline Sallé зазначає, що на сьогодні один із паризьких символів оснащений посиленими засобами безпеки – уздовж сходів тягнуться триметрові паркани, є захисні сітки, шипи, відеокамери тощо. Хоча з огляду на конфігурацію вежі її неможливо повністю накрити. У випадку надзвичайних ситуацій залучають підрозділи, які спеціалізуються на розвідці й порятунку в природному і штучному середовищах. Персонал також навчають розпізнавати підозрілу поведінку [3].

Перспективи подальших досліджень стосуватимуться інших відомих і знакових місць у світі, історія яких пов’язана з різноманітними трагічними подіями.

Література

1. Bourdin V., Mulier G., Calle S., Minart N., Charlier P. The last jump: epidemiology of suicides at the Tour Eiffel (Paris) between 1950 and 1989. Forensic Science, Medicine and Pathology. 2023 Dec 12. https://doi.org/10.1007/s12024-023-00707-1.
2. Cannone R. La Tour Eiffel est aussi le plus grand monument aux morts de France. L'histoire du monument le plus iconique de France racontée à travers celle de ceux qui y ont péri. URL: https://www.vice.com/fr/article/mvzxnx/tour-eiffel-plus-grand-monuments-aux-morts-de-france-912
3. Sallé C. Comment la tour Eiffel tente de dissuader les suicides. URL: https://www.lefigaro.fr/actualite-france/2012/06/25/01016-20120625ARTFIG00761-comment-la-tour-eiffel-tente-de-dissuader-les-suicides.php

УДК 338.48:376

ПРИНЦИПИ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ

Андрій Салига
аспірант кафедри туризму
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів

Павло Кучер
старший викладач кафедри туризму
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів

Створення доступного середовища для людей з інвалідністю сьогодні є одним з найважливіших викликів туристичної галузі. Бойові дії, спричинені збройною агресією РФ проти України, завдали чималої шкоди як військовим, так і цивільному населенню. На жаль, через такі події кількість людей з